

Årsplan for Heimen ressursbarnehage

2018/2019

Trivselskommunen med nærhet til Østmarka og Oyeren

Innhold

Side 3	Velkommen til et nytt barnehageår
Side 4	Om Heimen barnehage
Side 5	Om Rælingsbarnehagen
Side 5	Rælingsbarnehagens pedagogiske grunnsyn
Side 6	Verdigrunnlag
Side 8	Mål fra handlingsprogrammet
Side 9	Våre satsnings- og utviklingsområder
Side 11	Rammeplan for barnehagen
Side 18	Medvirkning
Side 20	Overganger
Side 21	Planlegging, dokumentasjon og vurdering
Side 21	Merkedager gjennom året

Velkommen til et nytt barnehageår i Heimen barnehage!

I følge lov om barnehager skal alle barnehager utarbeide en årsplan. Årsplanen skal inneholde informasjon om hvordan barnehagen skal arbeide med omsorg, danning, lek og læring. Dette for å fremme barnas allsidige utvikling og for å ivareta samarbeid med barnas hjem. Den skal også gi informasjon om hvordan lovens bestemmelser om innhold skal følges opp, dokumenteres og vurderes. Konkretisering av barnehagens arbeid for barns medvirkning må beskrives i årsplanen. Felles mal for årsplan benyttes av alle kommunale barnehager i Rælingen med hensikt om å fremstå helhetlig ovenfor våre brukere.

Årsplanen er utarbeidet på grunnlag av:

- Lov om barnehage.
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
- Rælingen kommunes handlingsprogram.
- Rælingens standarder for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.
- Strategisk plan for barnehageeier i Rælingen kommune.
- Pedagogisk plattform i Rælingsbarnehagen
- Barnehagens vedtekter.
- Brukerundersøkelse
- Ståstedsanalyse
- Evaluering av forrige årsplan.

Årsplanens funksjoner ifølge lov om barnehager:

- Et arbeidsverktøy for de ansatte. Dette for å sikre at barnehagens personell styrer barnehagen i en bevisst og uttalt retning. Hver enkelt barnehage avgjør hvilke andre konkrete planer de ønsker å utarbeide for kortere eller lengre perioder.
- Gjennom årsplanen får foresatte et godt innblikk i barnehagens arbeid, og kan se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene og de overordnede målene.
- Et grunnlag for barnehagemyndighetens tilsyn i barnehagen.
- Gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Barnehagens årsplan fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg. Dette gir foresatte mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen.

La hverdagsmagien begynne!

Hilsen

Marit Hareide

Enhetsleder Heimen ressursbarnehage

Heimen ressursbarnehage.

Heimen barnehage åpnet i 2009 dørene og er en kommunal barnehage i Rælingen kommune. Barnehagen har 4 avdelinger; 1 småbarnsavdeling (1 – 3 år) med 13 plasser, en mellomavdeling (2 – 4 år) med inntil 15 plasser og 2 storbarnsavdelinger med hhv 19 og 20 plasser. Barnehagen er lokalisert i et sambruksbygg, som også huser Heimen grendehus, møtelokaler for ulike frivillige organisasjoner og husflidslagets sine lokaler. Med andre ord så er dette et spennende bygg, som gir barnehagen noe mer innendørs boltreplass. Barnehagen har i barnehageåret 2018/2019 19 ansatte fordelt på 18,4 årsverk. 1 enhetsleder, 1 merkantil, 6 pedagogiske ledere, 1 spesialpedagog, 6 fagarbeidere og 5 assistenter. Fra desember 2018 vil staben økes ytterligere med en pedagogisk leder til. Vi er stolte over å ha full pedagogdekning, godt om fagarbeidere og det er stadig flere som ønsker å ta fagbrev og utdanning som barnehagelærer gjennom ABLU studiet.

Fra 1.08.18 ble barnehagen ressursbarnehage. Denne organiseringen skal ivareta barn med rettigheter etter barnehagelovens §§19 a, g og h (rett til tilrettelegging, spesialpedagogisk hjelp, tegnspråk og ASK (alternativ og supplerende kommunikasjon)). Med riktig kompetanse og høyere bemanning mener vi at vi over tid vil kunne bygge kompetanse, og i større grad kunne legge til rette for det enkelte barn. Målet er at alle barn skal være godt integrert og inkludert, og kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på best mulig måte ut fra egne forutsetninger. Dette er med på å gjøre fagmiljøet ytterligere solid, og bemanningen er forsterket med en spesialpedagog og en fagarbeider.

Vi vil dette barnehageåret ha særlig fokus på kompetanseløft og forståelse knyttet til ressursbarnehage. Det er en omstilling som skal implementeres og videreutvikles i det allerede eksisterende pedagogiske arbeidet. Vi vil også fortsette å styrke kompetanse og praksis innenfor områdene pedagogisk ledelse i lek, relasjonsledelse/selvledelse samt videreutvikling hos den enkelte ansatte ut fra ansvar, kompetanseutvikling og interesser.

Barnas behov for omsorg og lek ivaretas av nærværende ansatte. Heimen ressursbarnehage har gjennom de siste årene hatt økt fokus på oppmerksomt nærvær. Dette er ment som en metode for å støtte de ansatte til å være tydelige og tilstedeværende, sikre at barna får mulighet til å senke tempoet og få nødvendig hvile i løpe av barnehagedagen og støtte barna å starte, verne og videreutvikle leken. Dette henger nøye sammen med utvikling av barn- og ansattes relasjonskompetanse og å møte mennesker ut fra der de er.

Vår visjon:

Barnehagen med det store hjertet

For de ansatte i Heimen ressursbarnehage innebærer dette at miljøet bærer preg av anerkjennelse av den enkelte, verdighet og respekt. Barna blir møtt med omsorg og raushet, og barnehagedagen gjenspeiler lek, humor og medvirkning.

Om Rælingsbarnehagen

Rælingsbarnehagen er et nettverk bestående av alle de 8 kommunale barnehagene i kommunen.

Meningen med nettverket er å heve kvaliteten i barnehagene gjennom felles arbeid med kompetanseutvikling, felles faglige satsningsområder, standarder og verktøy for pedagogisk praksis, slik at vi sikrer god kvalitet og fremstår som helhetlig. Sammen har vi derfor utviklet felles pedagogisk plattform og et felles verdisyn for å kunne ivareta Lov om barnehagen og forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

BAKGRUNN:

Pedagogisk plattform, sammen med *lov om barnehager* og *rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*, danner grunnlaget for pedagogisk arbeid i de kommunale barnehagene i Rælingen. Vår pedagogiske plattform er et verdidokument, og viser vårt menneskesyn, læringssyn og verdigrunnlag.

RÆLINGSBARNEHAGENS PEDAGOGISKE GRUNNSYN

Menneskesyn:

Alle mennesker er unike, har egne tanker og følelser, og skal møtes som subjekt. Vi ser barnehagen i lys av den sosialpedagogiske tradisjonen som har *hele barnet* som utgangspunkt; «children as beings». Med utgangspunkt i barnas interesser, kunnskaper og ferdigheter gir barnehagen mulighet for deltaking, utvikling, erfarings- og meningsskaping. Slik blir barnet selv en sosial aktør, som aktivt medvirker og konstruerer sin barndom. Barndommen er en livsfase med egen verdi.

Læringssyn:

Rælingsbarnehagen har et læringssyn som bygger på dialog, undring og utforsking i det pedagogiske arbeidet. Som grunnlag for trivsel, glede og mestring legger vi aktivt til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og barna seg imellom.

Relasjonskompetanse, kvaliteten på personalets handlinger og at alle jobber i samme retning—er avgjørende for både lek i læring og læring i lek. Personalet i Rælingsbarnehagen hjelper med å starte, verne og videreutvikle barnas lek (Melaas, 2013) gjennom aktiv tilstedeværelse, inne og ute.

Vårt fokus er å skape meningsfulle hverdager der lek, læring, utvikling og danning skjer i gode her- og nå- situasjoner. På denne måten oppnår vi sosialt kompetente, trygge, nysgjerrige og vitebegjærlige barn som er aktivt utforskende, i stand til å ta egne avgjørelser og ta imot læring. Barna utvikler en *beredskap* for læring og utvikling (Lillemyr, 2004)

Barnehagen er en unik arena for utvikling av sosial kompetanse, som ikke forekommer noe annet sted. Å utvikle sosial kompetanse betyr å utvikle ferdigheter som for eksempel empati, samarbeid og egenledelse. Disse ferdighetene hjelper barna til å handle kompetent i en sosial sammenheng.

Personalet skal legge til rette for fellesskap og vennskap, der barna utvikler språklig- og sosial kompetanse og der de støttes i å mestre motgang og håndtere utfordringer. Dette gir et godt fundament for livslang læring.

Arbeidsmåtene i Rælingsbarnehagen er ofte tverrfaglig gjennom tema- og/eller prosjektbaserte prosesser. Slik ivaretar vi rammeplanens innhold og etablerer et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger.

VERDIGRUNNLAG

«Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.»

Lov om barnehager, §1, formål, 2. og 3. ledd

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.»

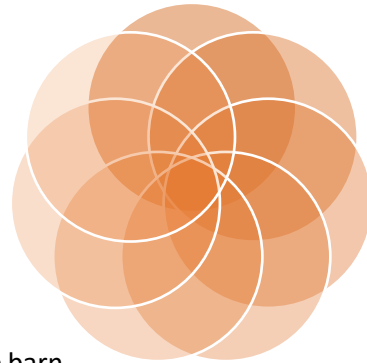
Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, 2017

Rælingen kommunes verdier er **respekt for enkeltmennesket, ansvarlighet og redelighet, RAR.**

Våre verdier og hva det betyr for oss

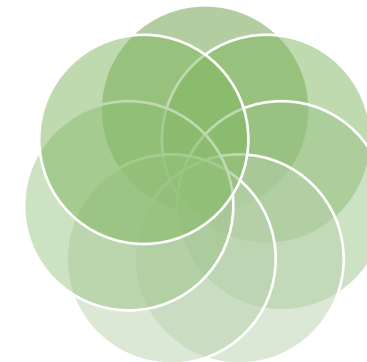
Respekt – Ansvarlighet – Redelighet

Respekt for enkeltmennesket

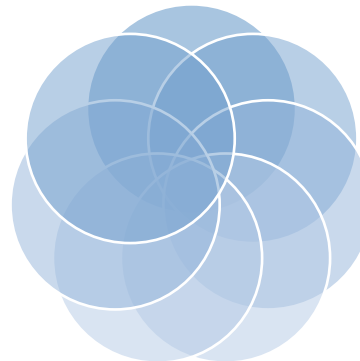
- vi lar barna medvirke i hverdagen
- vi lytter til barnas meninger
- vi ser at alle barn er unike, og respekterer deres ulikheter
- vi tar barna på alvor
- vi viser barna ubetinget anerkjennelse
- vi snakker *med* barna og ikke over hodet på dem

Ansvarlighet

- vi lærer barna sosial kompetanse
- vi lærer barna å ta ansvar selv
- vi viser omsorg
- vi sørger for at dagene har faglig innhold og at barna lærer gjennom lek

Redelighet

- vi gjør det som er best *for barnet*
- vi er bevisst etiske dilemmaer i hverdagen
- vi er lojale og overholder taushetsplikten
- vi sier det som det er og er ærlige med foreldrene
- vi gir av oss selv betingelsesløst
- vi er forberedt og engasjert når vi kommer på jobb
- vi er til å stole på og holder det vi lover

Mål fra kommunens handlingsprogram

Rælingen kommune har et handlingsprogram som gjelder for hele kommunen. Handlingsprogrammet er et styrende dokument for barnehagen da våre satsningsområder velges ut i fra tematikk i handlingsprogrammet. Verdien RAR og den pedagogiske plattformen til rælingsbarnehagen skal alltid representeres i satsningsområdene.

Ut i fra utvalgte mål i handlingsprogrammet;

- Skal arbeide for at miljøet i barnehagene fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold.
- Skal ha holdningsskapende arbeid på de arenaene der de fleste innbyggere treffes

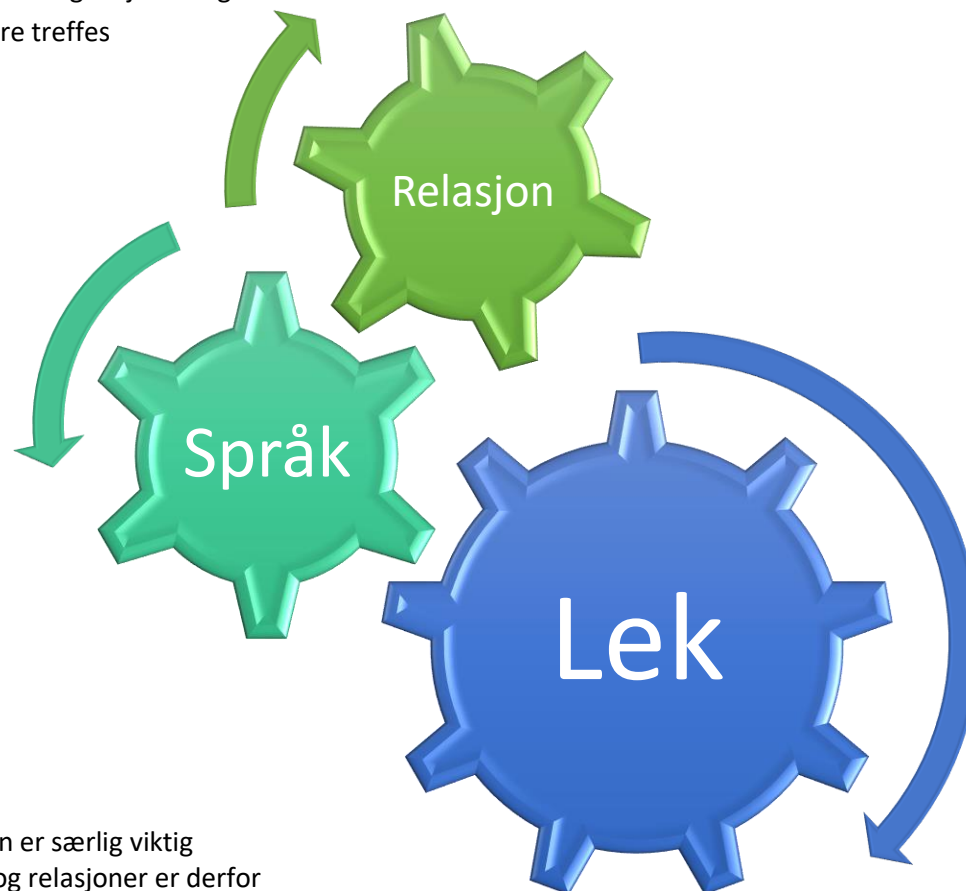
Felles strategier for å nå målene;

- Øke personalets relasjonskompetanse
- Sikre lek i læring og læring i lek
- Styrke barns språklige utvikling i takt med modenhet og alder

Gjennom satsning- og utviklingsområdene skal;

- Barnehagen ivareta barnas behov for lek
- Barnehagen ivareta barnas behov for omsorg
- Barnehagen fremme læring
- Barnehagen fremme vennskap og fellesskap
- Barnehagen fremme kommunikasjon og språk
- Barnehagen fremme danning

Kvaliteten på relasjonene og samhandling mellom voksne og barn og mellom barn er særlig viktig for barnas trivsel, utvikling og læring. Personalets arbeid med barnas lek, læring og relasjoner er derfor et viktig satsningsområde for Rælingsbarnehagen.

Våre satsningsområder for barnehageåret 2018-2019

I barnehageåret 2017/2018 hadde vi måltidet som ett av våre satsingsområder. Vi fikk en fin utvikling ift måltidet som sosial arena og hva som ble servert. I samarbeid med foreldre og helsesøster, har vi nå en form som er god og som vi vil videreutvikle. Dette arbeidet går nå over i vanlig drift og blir synliggjort i fagområdene.

Satsingsområdene relasjonskompetanse, lek og språk videreføres, og i beskrivelsen under beskrives progresjonen i satsingen. Disse tre områdene bli i særlig grad belyst i den nye rammeplanen og er også forankret i Strategi for barnehageeier. Livsmestring er et begrep som nå har kommet inn i både barnehage og skole, og relasjonskompetanse er en vesentlig del av dette. Å kunne kommunisere verbalt og/eller nonverbalt er en av forutsetningene for å kunne være i relasjon med noen. Derfor er videre satsing på språk og kommunikasjon også en forutsetning for å øke relasjonskompetanse og livsmestring. Leken er barnas verden, i leken gjør barna seg erfaringer, utforsker og samspiller. Vi kan si at leken gir baret den øvelse og erfaring det har behov for, for å mestre livet videre. Rælingsbarnehagene har hatt et lengre utviklingsprosjekt, «Med blick for lek». Dette videreføres i alle barnehagene med en lokal tilpassing.

Relasjonskompetanse	Lek	Språk	Ressursbarnehage
Utvikle enhetens relasjonskompetanse i lek og samspill, som metode for å styrke barna i sin utvikling av gode samspillsmønstre og for å forebygge krenkende adferd	Videreutvikle leken; rommet som den tredje pedagog. Tilrettelegge det fysiske miljøet ute og inne som metode for å gi en god tilpassing for å utvikle den enkeltes lekerepertoar og som stimulere til allsidig lek ut fra den enkeltes interesser og forutsetninger.	Videreutvikle enhetens kompetanse og metoder for å støtte barns språklige og kommunikative utvikling	Styrke enhetens kompetanse og praksis for å kunne gi et godt tilbud til barn med behov for særlig hjelp og støtte jfr barnehagelovens §§19 a, g og h
<p>Noen av våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gode tilvenningsrutiner hjem- barnehage, fra små- til storbarnsavdeling, en god forberedelse til skolestart Alle ansatte deltar på kurs om overganger. • Fokus på sosialkompetanse gjennom kompetanseheving knyttet til 	<p>Noen av våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et tilstedeværende personale som støtter, starter, verner og videreutvikler leken • Lek i små grupper - fokustid • Følge opp barns lekeinitiativ • Gi opplevelser og erfaringer som gir inspirasjon til leketemaer 	<p>Noen av våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi tilbyr et rikt og stimulerende språkmiljø • Vi støtter barna i bruk av språket til å utvikle positive relasjoner i leken • Vi tilbyr aktiviteter som styrker barnas auditive og visuelle oppmerksomhet 	<p>Noen av våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle ansatte får kompetanse om hvilke tilbud vi som ressursbarnehage skal gi jfr barnehagelovens §§ 19a, g og h. • Alle ansatte får økt kompetanse om hvordan være støttende stilas for barn

<ul style="list-style-type: none"> - hvordan støtte barn i utvikling av gode samspillsmønstre - hvordan forebygge, stoppe krenkende adferd - hvordan vi som ansatte skal være gode modeller som fremmer anerkjennelse, respekt - hvordan vi som ansatte skal møte barnet på barnets følelser og individuelle behov • Kompetanse og handlingsdyktige ansatte som har gode metoder for å avdekke, forebygge og gi andre handlingsalternativer ved krenkelser og mobbing • Personalet bruker Trygghets sirkelen og COS • «Mitt valg» brukes som pedagogisk verktøy • «Jeg er meg» brukes som pedagogisk verktøy 	<ul style="list-style-type: none"> • Legge de fysiske rammene godt til rette for variert lek ute og inne • Kompetanseheving knyttet til <ul style="list-style-type: none"> - hvordan leken støtter barns utvikling av relasjonskompetanse - hvordan det fysiske rom kan fremme lekens utvikling 	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet er bevisste gode språkmodeller og gir barna tid i samspill og dialog til å uttrykke seg ut fra egne forutsetninger • Bruk av digitale pedagogiske verktøy som Salaby, iMovie, tilpassede språkverktøy og språkapper • Bruk av kommunens språkprogram og program for tallforståelse • Kompetanseheving knyttet til <ul style="list-style-type: none"> - bruk av utvalgte digitale pedagogiske verktøy - bruk av visuell støtte i samspill og kommunikasjon 	<p>med behov for særlig tilrettelegging</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle ansatte får økt kompetanse i foreldresamarbeid • Sikre barnehagens innhold og rutiner fremmer inkludering for alle barns forutsetninger for deltakelse • Samarbeid med <ul style="list-style-type: none"> - Foreldre - PPT - 2.linjetjenesten - andre ressursbarnehager
--	--	--	---

Rammeplan for barnehagen

I rammeplanen er det definert 7 fagområder som barna skal få opplevelser og erfaringer i forhold til.

Alle skal få like muligheter til å møte utfordringer som svarer til deres utviklingsnivå.

Fagområdene opptrer sjelden isolert. Flere områder vil være representert samtidig i tema- og prosjektopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. Barna i barnehagen skal få oppleve at digitale verktøy skal være en kilde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap.

Målene fra tidligere år vil fortsatt være gjeldene, og for å synliggjøre progresjonen i vår pedagogiske arbeid vil mål for 2017/2018 stå i kursiv under mål for 2018/2019. Konkrete temaer, turer og aktiviteter fremkommer av avdelingenes månedsplaner. Barns medvirkning er vesentlig i valg av innhold og metode, og mange aktiviteter har blitt en del av barnehagens ordinære driftsform.

Kommunikasjon, språk & tekst

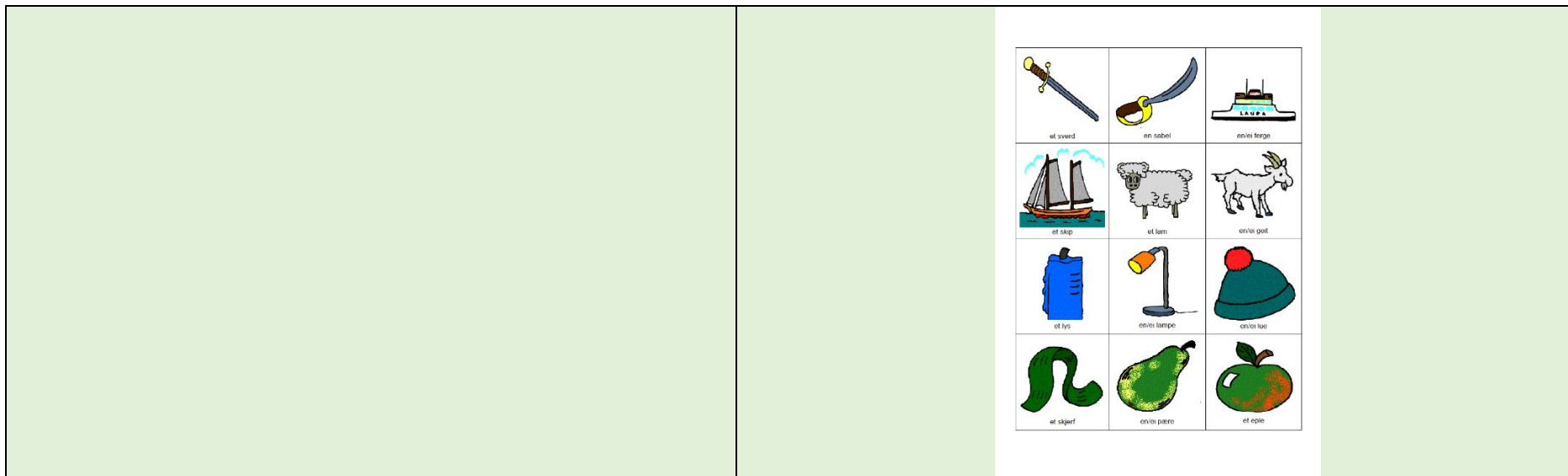
MÅL:

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.

Bruke språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter

Årets tiltak

0 – 3 år	3-6 år
<ul style="list-style-type: none">• Leke og erfare ulike sanseinntrykk og sanseuttrykk• Ordsette og knytte erfaringer ulike følelsesuttrykk• Få tid nok til å uttrykke seg ut fra sine forutsetninger• Leke med rytmikk, rim, regler, sang og musikk• Fortelle og lese historier og bøker• Invitere til ulike typer samtaler der barna får tid nok til å fortelle, undere seg, reflektere og stille spørsmål• Bilder og konkrete som støtte i samtale, formidling og lek• Bruk av digitale læremidler f.eks. app'en soundtouch hvor man ser bilder og hører lyd og ord• Forberede barna når de skal på turer o.l., og gi dem ord og begreper med visuell støtte hva de vil møte. F.eks. tur til bondegården; gris, esel, kanin, hest, buss.• Legge til rette for tematisk lek i for-/etterkant av spesielle tema, aktiviteter og opplevelser.	<ul style="list-style-type: none">• Lære sentrale begreper knyttet til følelsesliv og emosjoner• Lære sentrale begreper knyttet til relasjoner og konflikthåndtering f.eks venner/venner/være med i leken/stenge ute/samarbeide/enig/uenig/å velge/hjelpe• Fortelle og lese historier og bøker• Invitere til og følge opp barns initiativ til samtale, der barna får tid nok til å fortelle, undere seg, reflektere og stille spørsmål• Bilder og konkrete som støtte i samtale, formidling og lek• Bruk av «Mitt valg» og «Jeg er meg»• Bruk av digitale læremidler• Legge til rette for tematisk lek knyttet til relasjonsbygging• Bruk av aktiviteter og oppgaver i språkprogrammet og program for tallforståelse til Rælingen kommune <p><i>Et eksempel på en tematavle som gir visuell støtte.</i></p>

Kropp, bevegelse, mat & helse	
<p>MÅL:</p> <p>Gjennom arbeidet med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna blir trygg på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser</p> <p><i>Bli kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikle gode vaner for hygiene og et variert kosthold</i></p>	
Årets tiltak	
0 – 3 år	3-6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med begreper om kroppen under stell og påkledning • Kunne uttrykke egne behov verbalt og/eller nonverbalt • Støtte barna i å utvikle et bevisst forhold til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser • Ha ro og god tid under måltid som gir rom for samtale og fellesskapsfølelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere begreper knyttet til kropp, bevegelse og eget følelsesliv • Kunne uttrykke egne behov verbalt og/eller nonverbalt • Støtte barna i å utvikle et bevisst forhold til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser • Få kunnskap om hva som er bra for kropp og tenner å spise/drikke

- Støtte og utfordre barna i variert kroppslig lek ute og inne
- Minirøris
- Vannlek
- Bevegelse til musikk
- Besøk hos tannlegen

- Ha ro og god tid under måltid som gir rom for samtale og fellesskapsfølelse
- Støtte og utfordre barna i variert kroppslig lek ute og inne
- Turdag med variert mulighet for kroppslig utfoldelse
- Få utforske egne grenser og mestre risikofylt lek
- Bruk av digitale læremidler

Kunst, kultur & kreativitet

MÅL:

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna har tilgang til ring, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer

Barnehagen skal bidra til at barna tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede

Årets tiltak

0 – 3 år

- Ulik sansestimulering gjennom musikk, dans, ulikt materiale
- Utforske lek med farger
- Utforske lek med ulikt naturmateriale
- Lek med rytmer og rytmeinstrumenter
- Teater
- Bruka av digitale læremidler som iMovie

3-6 år

- Teater
- Bruke estetiske uttrykksformer i temaarbeid
- Motiverer barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet
- Synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom gjennom kunstutstillinger, skape kunstverk i naturmateriale, snø, gjenbruk
- Utforske bruk av farger
- Gjenskape et bilde ut fra en opplevelse og/eller en følelse
- Lage egne historier
- Få erfaring med film og fotografering gjennom bruk av digitale læremidler som iMovie

Natur, miljø & teknologi

MÅL:

Gjennom arbeidet med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikle respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen

Barnehagen skal bidra til at barna får oppleve og utforske naturen og naturens mangfold

Årets tiltak	
0 – 3 år	3-6 år
<ul style="list-style-type: none">• Turer i nærmiljøet• Legge til rette for lek med ulike dyr• Lære lyder og navn på dyr• Erfare ulike værphenomen gjennom sanser og opplevelser (leke med vann, hoppe i sølepytter, bygge snømann, lytte)• Innsekter• Oppleve og ordsette gjennom sansene• Holdningsskapende aktiviteter knyttet til å ta vare på alt rundt oss• Redusere bruk av plast	<ul style="list-style-type: none">• Turer i nærmiljøet hvor det legges til rette for mangfoldige naturopplevelser• Bruke naturen som lekearena hvor det legges vekt på undring, utforsking og læring• Naturvern; hvordan tar vi vare på naturen vår, hva er forurensing• Redusere bruk av plast• Renofil• Undre seg over fenomener og kunne finne svar ved hjelp av eksperimenter og digitale læremidler

Antall, rom & form

MÅL:

Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna utvikler grunnleggende matematiske begreper og bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse.

Barnehagen skal bidra til at barna leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på.

Årets tiltak	
0 – 3 år	3-6 år
<ul style="list-style-type: none">• Tilrettelegge for bruk av lekemateriell og aktiviteter som stimulerer til matematisk tenkning f.eks. puttekasse, sorteringsleker, klosser, tall• Bruk av konkrete, fortellinger, rim og regler, lek for å støtte i førmatematiske begreper f.eks. «Geitekillingen som kunne telle til ti», «Lille larven aldri mett», begreper som stor, liten, rund, myk, hard, skarp, først, sist• Personalet bruker språket aktivt for å beskrive og ordsette erfaringer og opplevelser barnet har f.eks.<ul style="list-style-type: none">- på tur; sammenligne ulike ting de finner, lang pinne, kort pinne, teller biler, rund kongle, lite stein, stor stein- under måltid; my, lite, varm, kald, inni, oppå, rundt- under påkledning og stell; telle sokker, knapper, myk, stikke inni, trække ned, putte oppi, varm, kald• Bruke naturen som lekearena hvor det legges vekt på undring og utforsking• Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler	<ul style="list-style-type: none">• Bruke naturen som lekearena hvor det legges vekt på undring, utforsking og læring• Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler• Tilrettelegge for bruk av bøker, spill, digitale verktøy, naturmateriale for å inspirere barna til matematisk tenkning• Bruke bøker og internett for å undre seg, utforske og finne svar• Bruke kalkulator, vekt, litermål, målebånd, kompass i lek og aktiviteter som f.eks matlaging, bygge hytte, måle/veie forskjeller, på tur• På farge- og formjakt• Bruk av konkrete, fortellinger, rim og regler, lek for å støtte i førmatematiske begreper f.eks. «Gullhår og de tre bjørnene», «De tre bukkene bruse»• Legge til rette for og stimulere til å konstruksjonslek som f.eks. bygge Lego/duplo, treklosser, bygge hytte av tepper• Gi mulighet for varierte spill som lotto, sjakk, kortspill, brettspill med terning• De ansatte bruker språket aktivt og legger til rette for at barnet selv kan beskrive og ordsette erfaringer og opplevelser

Etikk, religion & filosofi

MÅL:

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på.

Barnehagen skal bidra til at barna utvikle interesse og respekt for hverandre, og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap

Årets tiltak

0 – 3 år

- Bli kjent med musikk og fortellinger fra andre kulturer
- Bli kjent med og være med å markere ulike tradisjoner og høytider til kulturer som er representert i barnehagen
- Legges til rette for lek og aktiviteter som stimulerer til samarbeid
- Markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen

3-6 år

- Hva er en familie
- Bli kjent med musikk og fortellinger fra andre kulturer
- Samtaler med utgangspunkt i barnekonvensjonen
- Delta i FORUT
- Markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- Reflektere rundt og få forståelse for begrepene **tradisjon, kultur, respekt, fellesskap**

Nærmiljø & samfunn	
<p style="text-align: center;">MÅL:</p> <p style="text-align: center;">Gjennom arbeidet med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse, og blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer.</p> <p style="text-align: center;"><i>Barnehagen skal bidra til at barna får utforske ulike landskap, bli kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lære å orientere seg og ferdes trygt</i></p>	
Årets tiltak	
0 – 3 år	3-6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Personalet sørger for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjoner både for dem selv og for andre • Benytte m.a. bibliotek, kirken, bygdetun, idrettsarenaer, leke- og turområder • Legge til rette for lek ut fra de opplevelsene og erfaringene de gjør på ulike turer • Gi barna like muligheter og legge vekt på inkludering 	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet sørger for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjoner både for dem selv og for andre • Rollespill som gir erfaringer i å sette seg i en annens situasjon • Benytte m.a. bibliotek, kirken, bygdetun, idrettsarenaer, leke- og turområder • Lege til rette for rollelek i forberedelsesfase og etter ulike turer og opplevelser • Gi barna like muligheter og legge vekt på inkludering

Medvirkning i barnehagen

I følge Lov om barnehagen og rammeplan for barnehagen, har barn og foreldre rett til medvirkning i barnehagen. For barna betyr det at det skal legges til rette for og oppmuntres til, at barn kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna får jevnlig mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurderinger, og barnas innflytelse påvirker utforming av det daglige innholdet. Se, lytte og involvere er sentrale begreper for å sikre medvirkning. Gjennom å medvirke får barnet med seg viktig kompetanse som ruster den til samarbeid og ivaretagelse av egne og andres behov. Foreldrenes medvirkning sikres gjennom foreldreråd, foreldremøter, god informasjonsflyt og den daglige kontakten.

Barn og foreldres medvirkning

• Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.	• Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet

- Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene
- For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

- Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet.
- Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Noen av våre tiltak for å oppnå dette:

- Foreldremøter og tilbud om foreldresamtaler to ganger årlig
- Samarbeidsutvalg
- Sommerfest og juletefest
- Foreldretreff, barnehagen som nettverksbygger
- IST Direkte som kommunikasjonsplattform
- Daglig kontakt i bringe- og hentesituasjon

Noen av våre tiltak for å oppnå dette:

- Månedlig planlegging av det pedagogiske innholdet
- Observere barnas lek og interesser og ta det med inn i planleggingsarbeidet
- Tilbakeblikk på arbeid som er gjort som også brukes til videre planlegging
- Månedsbrev

Overganger for barn og foresatte i barnehagen

Livet består av mange overganger. Den aller største, for et lite barn og barnets foreldre, er overgangen fra det trygge livet hjemme med mor/far, til barnehagen. Når barnet begynner i barnehagen, skal derfor personalet sørge for tett oppfølging slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. Barn som kommer fra andre barnehager skal også gjennom en overgang hvor nye relasjoner skal knyttes og trygghet skal etableres. Når de minste barna i barnehagen skal ta overgangen fra liten- til storbarnsavdeling, så er det en overgang som innebærer en endring i barnas rutiner og trygge rammer. Overgangene i barnehagen avsluttes med skolestart, hvor barnehagen og skolen/SFO sammen sikrer en naturlig og trygg overgang.

Hjem - barnehage	Innad i barnehagen	Barnehage - skole
Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen	Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.	Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning.
<p>Våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nye barn er velkommen til avtalte besøk før oppstart • Barnehagen besøker barnet hjemme før det begynner i barnehagen (oppstart våren 2019) • Foreldremøte for nye familier • Foreldremøte for familier med barn som går fra småbarns- til storbarnsavdeing • Velkomstbrev til nye barn • Tilknytningsperson i tilvenningsperioden • Oppstartsamtale med pedagogisk leder • God kommunikasjon og åpen dialog med foresatte i, under og etter tilvenningsperioden • Individuell tilpassing det enkelte barns behov 	<p>Våre tiltak for å oppnå dette.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felles planlegging av overgang • Regelmessige besøksdager gjennom året på ny avdeling • Informasjonsskriv til foresatte • Overgangssamtale/oppstartsamtale med foresatte • Overføringsmøte mellom pedagogene • Åpen dialog med foresatte om overgangen 	<p>Våre tiltak for å oppnå dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiv bruk av veilederen Språk - og leseutvikling i Rælingen • Aktiv bruk for program for tallforståelse • Plan for overgang barnehage – skole • Samarbeidsmøter på de aktuelle skolene med pedagog og/eller enhetsleder fra barnehage, skole og SFO • På skolebesøk • Turer og bruk av skolegård og gymsal • Arbeid i førskolegruppe med egen plan • Informasjon om innhold i førskoletilbudet oversendes skolen • Høsten 2018 startet formelt samarbeid mellom Rud skole og barnehagene i Rud-skolekrets. Egen informasjon vil komme

Plan- og vurderingsarbeid i barnehagen

Rammeplan for barnehagen, 2017, sier;

Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

- ✓ Barnehagens pedagogiske virksomhet skal planlegges, dokumenteres og vurderes
- ✓ Barnehagen skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, ansatte og eier
- ✓ Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende

Noen av våre tiltak for å oppnå dette:

- Periodeplaner (f.eks. månedsplaner)
- Månedsbrev med oppsummering av foregående måned
- Dokumentasjon gjennom blant annet dagsrapport, ukesrapport, bilder, barnas produkter
- Møter (planleggingsdager, personalmøter, avdelingsmøter, pedagogmøter, ledermøter)
- Samarbeidsmøter med eksterne (tverrfaglige møter og kontakttid med PPT)
- Ståstedanalysen for barnehager brukes som basis for utviklingsarbeid

Merkedager gjennom året

Måned	Aktiviteter	Dato	Måned	Aktiviteter	Dato
Juli	Sommerferie med egen plan		Januar	Planleggingsdag Juletreffest på grendehuset	2.01. 3.01.
August	Tilvenning Planleggingsdag 	16. - 17.08.	Februar	Vinteraktivitetsdag Tone, Monika, Mariann + Samefolkets dag Siv, Paulina Fastelavn og Karneval Violetta, Nina, Silja, Therese Planleggingsdag, barnehagen stengt Vinterferie, noen ansatte tar ut ferie	9.02. 6.02. 13.02. Uke 8
September	Oppstart svømmekurs for førskolebarna Fotballturnering for førskolebarna Brannvernuker SU-møte	03.09. 19.09. Uke 37 – 39 27.09.	Mars	Fastelavn og karneval Barnehagedagen – Jeg lurer på Siv, Mariann? Henrik Foreldremøte	08.03 12.03. Uke 9/10
Oktober	Høstferie, noen ansatte tar ut ferie Vennskapsuker og fokus på livsmestring. FORUT	Uke 40 Uke 41 - 44	April	Brannvernuker Monika, Elisabeth, Henrik SU-møte Påskefrokost	Uke 17 og 18 11.04. 19.04.

	Verdensdagen for psykisk helse «Vær raus» Male-dugnad	10.10		Grete, Mona Påskeferie 20. – 22.04.	
	FN-dagen (for barna)	24.10			
	Foreldremøte	24.10.			
November	Foreldreundersøkelsen	Hele mnd.	Mai	Dugnad	Uke 18
	Trafikk-uke	45		Mai-fest	16.05.
	Fotografering	12. og 13.11.		Avslutningskveld for førskolebarna	Uke 22
	FORUT med foreldrekafe og overraskelser	14.11.		Planleggingsdag	31.05.
	Juleaktivitetsuke	Uke 48			
Desember	SU-møte	Når resultater fra foreldreunde rs. foreligger	Juni	Id - Hatiche	4.06.
	Lucia	13.12		Svenske flaggans dag	6.06.
	Julegudstjeneste	Uke 50		Sommerfest for store og små	13.06
	Grøttest	19.12		St. Hans /Midtsommerfest	23.06.
	Barnehagen er stengt i romjulen				

Nye aktiviteter kan komme til underveis, og gjennom vinteren vil alle avdelingene benytte Thorbjørn Egners bøker og sanger.

Planen er utarbeidet på bakgrunn av evalueringer og faglige føringer sentralt og lokalt.

Planen er godkjent uten merknader av SU 8.10.18 og distribueres pr mail til alle familier.

Marit Hareide

Enhetsleder HeimenRbarnehage